

„Soča“

izlaja vsak petek o poldne in velja s prilogom „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto	gld. 4:40,
pol leta	2:20,
četr leta	1:10.

Za tuge dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in dragim manj premožnim novim naročnikom naročno znižano, tako se oglaša pri upravnosti.

„Primores“ izlaja vsakih 14 dñj vsek drugi tork in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski List“ izlaja in se prilaga vsek mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izdeta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Izdajatelj in odgovorni urednik Andrej Gabršček.

Predpustne burke.

V Ljubljani 17. februarja.

Nas „Slovenec“ se je vendar jedenkrat odločno postavil proti gosp. Šukljeju in Klunu, pa tudi proti konservativnemu klubu na Dunaju. Jaz bi vam z največjim veseljem povedal o tem, da morem verjeti, da je „Slovenec“ to storil prav iz lastnega prepričanja in da bode po tem tudi dalje postopala. Zdi se nam, da je „Slovenec“ madmil le zaradi tega po Klunu, ker je on v zadnjih sejih deželnega zborna se upal izjaviti, da „Slovenec“ ni glasilo konservativne stranke in je obsodil politikanje nekaterih kapelanov, če ne narevnosti, pa posredno.

Hud članek, kateri je glasilo naše konservativne stranke, omo bivše glasilo te stranke, „Slovenec“, primesel proti tej stranki, je vsekakor tako važen fakt v našem političnem življenu in ce bi gospodje dosledno hodili po tej poti, bi se moralo v kratkem marsikaj premneniti. V dotičnem govoru, katerega obsoja „Slovenec“, je gospod Klun pred vsem obsojal krščanske socijaliste, ker ne spostujejo nobene avtoritete, drugo so vse postranske stvari. Dosedaj je imel „Slovenec“ navado, da je vsacega huda napadalo, kdo se je upal katero znihi proti postopanju ljubljanskega skofa. Skofovski avtoritet je skušal raztegniti na vso politično življeno. S tem, da je obsodil Klunov govor, je opravrgel vso svojo prejšnjo politiko in priznal, da je načelo načelo gospoda Kluna, ki je bilo tudi poprej „Slovenca“ načelo, katero povsod isče le avtoritet. Sicer je „Slovenec“ v tem oziru že poprej razvijal največja nasprotja, kajti danes je hotel dokazatiskoro nezmožljivost skofov, in nekaj dñj je po zopet priznaval, da so bili in so skofje, ki niso postopali v prid katoliške cerkve, toda tako določeno še nikdar ni „Slovenec“ govoril, kakor menda v soboto (16. m. m.).

Toda to se ni vse. V dotičnem članku „Slovenec“ priznava, da v Hohenwartovem klubu ne veje katoliški duh, ker sicer bi gospod Šuklje v njem ne bil mogel igrati take uloge. To smo že mi davno vedeli in mu to že „Slovenec“ opozarjali, ali je tedaj bil gluhi in slep. Toda s sodbo, ki jo je „Slovenec“ izrekel o Šukljeju, se pa ni popolnoma ne strinjam. „Slovenec“ misli, da je Šuklje Hohenwart steplil in se je na Dunaju delal bolj katoliškega, nego je bil v resnici. Tega Šukljeju povse bilo treba, ker večina Hohenwartovega kluba nikdar ni bila dosti bolj katoliška od Šukljeja, kajti sicer bi zvezla z liberalci ne bila mogoča v državnem zboru.

P o d l i s t e k.

Večni žid v Zagrebu

Tri dni tuge in nevolje.

Spisal Šenon, prevel J. F.

Bilo je leta 184 — nekdaj po leti. Noč je pala na našo staro očevino, ali ne ona tiha noč, katera ozdravi vso tugo in nevoljo. Jutri je „restavracija“ (— proglašenje ustave), in vsi naši citatelej, ustanovili ali neustavni, vedo, da pri takih priložnostih jeziku ni mesta za zombi. Zato so tudi po vseh beznicah Vinka Ložiča — in teh je, nivala Bogu, še dandanes dosti v Zagreb — zato so po vseh beznicah mrgoleli korteši (— volitni agitatorji), da si opero jezik za jutrašnje politično delovanje.

Nas Zagreb ni niti sanjal tedaj o nemški prosveti par force, kamo li po noči o plina. Neki turopolski korteši trdili so sicer, da je v Zagrebju jasno po noči, kajko da je božji dan, in začot, ker rumenika (— dečkasto vino, cviček), silno razsvetljuje glavo, in ker bi dobrì mesec kaj rad po nežikal na našo staro konstitucijo; pa se je, kakov pravijo, prilizoval našemu magistratu. Blelo njegovo lice je razsvitljeno onto patriarhalno blato, katero se je raztezalo od ulice do nekdanje Harnice, (sedanjega Jelačičevega trga), kakov reka „Styx“, v poganskem peku. Ali kaj začot? Prasajte samo starega mestnega stražarja, on vam

če bi „Slovenec“ malo bolje pogledil svoje ljudi, pa bi se tudi prepirčal, da v resnici gospod Povše, ki sedi v Hohenwartovem klubu, ni boljši katolik kot je Šuklje.

V ponedeljek je pa naš „Slovenec“ obsodil nemške liberalce, ker necejo Slovencem dovoliti gimnazije v Celju. Mi smo Irilci, da se nemški liberalci ostali povse nespremenjeni, ko jih je zagovarjal še „Slovenec“. Vseli nas, da je gospoda pri „Slovencu“ prisa do tega prepričanja. Toda s tem se nič nenešljeno. „Slovenec“, te je dosleden, bi moral sedaj začeti najoddelenošč borbo proti koaliciji, oziroma proti slavenskim poslancem, ki se sedel v koaliciji. Naravnost bi je moral pozivljati, da naj izstopijo iz koalicije, če ne, jih ne bodo mogel nikdar več podpirati pri nobenih volitvah. Pa tudi gospodje pri „Slovencu“ morajo vse storiti, da izvijejo gospodu Klunu iz rok vodstva »Katoliškega političnega društva«. Ce je mož tako slab, kako je „Slovenec“ se izrekel, potem pač ni sposoben za to, da bi se nadalje vodil politiko naše katoliške stranke.

Odkritovščeno pa moram reči, da mnogo upanja nimam, da bi katoliška stranka ostala dosledna na poti, katero je nastopila. Zatajili bi morala vso svojo staro politiko od katoliškega shoda semkaj, to pa ne verjamem, da bi storila. Zdi se nam, da „Slovenec“ članek ni bil drugačega nego predpusta burka.

Nemčurstvo na Kranjskem.

V Ljubljani, dne 5. marca.

Ugoduje se pač nobeni stranki ne godi, kakor kranjskim nemčurjem. Po svojih talentih se ne odlikujejo; da nimajo nej sabo renegata barona Schwedla, pa bi morali napovedati dosevni bankeroti. Sami bi se gotovo ne obdržali več dolgo, naj jih kranjska hranilnica se tako podpira s svojim denarjem. Majati se se jeli menčuršči za stebri v mestih, v katerih so si domišljali, da so njih postojanke za zmiranje utrjene. Poslednje občinske volitve v Tržiču na primer so jasno pokazale, da tudi v tem mestu ne veje več tako nemška sara kot nekdaj.

V tem času, ko se je blžai čas, da nemčur na Kranjskem zapoje mrtvaški zvon, izmisi Kočevje, se ponujajo od več stranij prostovoljni podpiratelji temu koaliranemu nemčurju. Naša Notranjska, že znana po svojem narodujstvu, posiljala, v ljudske zastope vedno oddišne narodnjake, takor dr. Razlaga, dr. Zarnika, dr. Vošnjaka in dr. Ferjančiča. O tem okraju bi bil kdo odil, da zlasti na kmetih ne bode mesta za nemčurstvo.

pové, da so nasi »patres conscripti«, vulgo senatorji, pri tej stari navadi bili zelo dobre volje. Ni na kraj pometi jih ni bila druga iluminacija, razen bukoveškega plina v velikih „lumpaših“. To vanu je bilo že tedaj, ko je vsakdo mogel saditi več duhama, nego ga je popuščil. Ali časi se menjajo, rekel mi je že profesor v prvi; došla je nova konstitucija, pa je vse drugače.

Iste večeri prišel je neki človek v Zagreb. Bog vše, kak čudak je bil!

Star je bil, ker crni lasje so mu bili tako redki, kakor dandanes evanekarje; bilo mu je več let, nego je imel Plener primanjkljaj na jednotni. Dolga brada segala mu je do posuš, kakor onemu patrijarhu na levem oltaru sv. Marka, a oblečen je bil kakor turški car na zagrebskem gledišču. Čudno človeče, kdo bi le mogel biti! Da ga je v onem trenutku videla kakšna naša krasotica, poznajoča gospodiča Evgenia Suesa, bila bi nam rekla, da je to »večni Žid«. In primaruh, to van je bil pravji »večni Žid«, najstariji postopač na tem božjem svetu. Ali bil je nekako kisel, kakor bi ga nekaj srbelo. Da, srbelo ga je, in ne zastonj. Mirno je potoval po Hrvatski, živa duša ga ni prašala, negave gore list je, ima li kak »kontraband«. Onega časa ni bilo se tu narodne straže v pospeševanje zapad: kulture; v Hrvatski je veljalo tedaj lepc in nedolžno pravilo: »Vsakdo je posten človek, dokler se mu ne dokaže, da je lopov«. Mirno je tedaj potoval, pravim, po Hrvatski; samo gosi so potoma

Našim koalirancem narodni značaj Notranjske ni ugajal. Ugljibali in uglibali so, kako bi Notranjsko opognili nemčurščemu uplivu. Sredstvo v to se je kmalu našlo. Snovati so jeli posojilnice po Raiffeisenovem sistemu in denar je dala kranjska hranilnica. Zadostuje že to, da se posojilnice smijujo s pomočjo prvega nemčurščega zavoda v deželi, da se več, kakošen sad bodo rodile. Posojilnice so le nekake podružnice kranjske hranilnice. Razposodile se je veliko tisoč goldinarjev hranilnega denarja in tako je velik del prisel v odvisnost nemškega kapitala. Če bi pri kakih volitvah ti kmetje ne hoteli voliti kandidata, ki bi ugajal nemčurščemu generalnemu štabu v Ljubljani, bi jih hranilnica lahko odpovedala posojilo, kar jih spravi v največjo zadrgo.

Veliko se govori in piše o tem, da so kmeti izvili iz rok oderuhov. To bi bilo pač vse hvalevredno delo, a denar naj bi se jemal od narodnih zavedov. Sicer se pa zato zagovarju, da končni uspeh vse te manipulacije za kmetia ne bude posebno ugoden. Le okoli polovica posojil se je porabil za plačanje visjeobrestnih dolgov, drugi denar so pa kmetje porabili za druge namene. In te posojilnice so tako le pripomogle, da so kmetje naredili jako mnogo novih dolgov. Kako jih plačajo, za to se njih najmočnejši dobrotniki nujno skrivajo.

Pri posojevanju se ne postopa razumno in se večkrat imajo pred očmi le politične koristi. Zaradi tega pa ti najmočnejši denarji zavodijo nimajo posebno trdne podlage in batijo se, da se bode vse stvar končno se hudo nasečevala. V denarnih zadevah se ne dajo delati taki eksperimenti.

Naravno je dalje, da se narejajo tudi nemška pisma, ko denar daje kranjska hranilnica.

Toda obrnimo svoj pogled na vso drugo stvar. Na Dolnjskem je bila volitve poslanca. Tukaj je bil kandidat koaliranec gospod Višnikar. On se je odločno izrekel za koalicijo. »Slovenec« ga sicer ne priznava, ali ta list zna večkrat dobro prikrivati svoje namene. Nedavno je obsodil gosp. Kluna in Hohenwartov klub, a včeraj pa v članku o celjski gimnaziji s priznanjem zopet omenja konservativce. Tudi je znano, da se so pisala pisma od naše konservativne stranke na Dolnjsko, da naj ne volijo Zupana. Višnikarja so volili skoraj vse nemški Kočevci, in to je tako značilno. Gotovo so se morali goditi kaki dogovori in posledica temu bode, da bode novi državni poslane pospeševali v

psikale izza plota, videče v njem svojega nemčurja. Ali časih je hoteli nemška usoda, da se je Žid nameril na plemiča, in to je bil kamen, ob katerem se je večkrat postopač spodlaknila. Nas Žid, ne poznačajo razlike mej tenko in debelo krojo, se je mada zamenil za plemečev »datum privilegiatum«, da mu ni šel niti s poli; a plemič, videč, da je bradal postopač onečastil »literas armatus«, povleče »jure patris« Žida na klop ter mu dokaže, kako močen je »status privilegiatus«, plemičeve pravice. Zato je Žida nekaj srbelo — hine iliae lacrimae!

Lahko so more pogodili, kaka je bila psihologiska posledica one dobre lekeje »in publico-politicis«. Ona stran človeška, katero naravoslovi pripisujejo reči sesalev, bila je vsled virtuožitve gosposkih stražarjev tako stepena, da je že sam Žid dvojil, ali je človek ali snop, po katerem so mlatiči v skedenju mahali; iz kratka, Žida so zapustile vse moči, da se je vsled tega moral zdraviti. Nasa Hrvatska je na glasu s svojimi kopelji in zdravimi vodami, ali se bolj na svoji »tinetur universalis«, katera se prodaja v sto in sto lekarnah. Tu mislim na trikov gozdilek.

In zares našemu postopaču je bilo nekako pri sreu, kakor njegovim prednikom, ko so lačni in jezni lazili skozi puščavo, ko jeda zapazi, kje se mu zasvetlči kaj iz daljave. Kar mu je svečilo, bil je naš stari, mil Zagreb. Tudi Židu je bilo lažje pri sreu, ko je potoma prisel do Črnomereca; in nadaljal se obilo jela in pila.

Tisk »Goriška Tiskarna A. Gabršček« (odgovoren Josip Krimpotič).

Oznanila

in »FOSLANICE« plačujejo se za petstopeno peti-vrstvo:

8 kr.	če se tiskajo 1 krat,
7	: : 2 :
6	: : 3 :

Večkrat — po pogodbji. — Za večje črke po prostoru.

Pozamične Stvilke dobivajo se v tobakarnah v Nunskih ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Layrenčiu nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Depisi pošljajo naj se uredujtu, naročnina in reklamacije pa upravnosti »Soča«. — Neplačani pismi uredujtu ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnost je v Gospoški ulici 9.

framasonstvo v Avstriji. Odsek je bil ta dva paragrafa že tako premenil, da je framasonom dal popolno svobodo. Predlagana do stavka sta bila odklonjena, če tudi ju je zagovarjal celo pravosodni minister. Framasonstvo bo sedaj odprta svobodna pot. To je gotovo znamenit dogodek za katoliško Avstrijo.

Pod Taaffejevo vlado bi se kaj takega ne bilo nikoli zgodilo. Konservativci so imeli odločilni upliv. Če bi se bila ustavljala lovia, bi pa popred se bila uničila v volilna reforma. Vidi se torej, da so konservativci nekoliko krivi, če dobimo framasoniske lože v Avstriji in celo tisti »Slovenec«, ki je toliko krat pisal proti framasonstvu in drugim očitom, da delajo za framasone. Je celo sam veliko pripomogel k temu. Ta list je imel tak upliv na slovensko konserv. poslance, da bi jih bil prav lahko spravil iz koalicije, če bi bil le hotel resno nastopiti proti njim. Tega pa ni hotel, ker nekateri naši konservativci ne upajo več biti voljeni, ko bi se uresničila Taaffejeva volilna reforma.

Res bodo »Slovenec« opiral konservativno slovensko poslance, da niso glasovali za framasonstvo, a fakta pa vendar ne bodo mogeli utajiti, da so za to oni pripravili pravilen položaj. Kot dobrí politiki bi bili morali tudi dobro vedeti, komu obražajo vodo na milin.

Bratjenje z liberalci pa utegne imeti še doljše slabe posledice. Naj se izvrši volilna reforma po želji vlade in nemških liberalcev, pa pride tudi v tostranski državni. Toliko že danes lahko rečemo, da bodo tudi v bodočem deželnem zboru Nemci igrali veliko besedo, kot so to, da se potezajo za pravice svojih volijev! Red!

Slate posledice napačne politike naših konservativnih strank so se morale biti dvoma pokazati. Levičarji so dobili odločilno besedo v vladi se jih uklanja. V koaliciji ima levica vse drugačno stališče, nego jo je imela pod Taaffejem. Grof Schönborn se sicer še nekaj upira zjedlinjeni levici, ali govori se že,

so delavci združeni v društvi in zadružah, drug drugemu si posnagajo v stiskih in nadlogah. Zato pa gde zadnjih je postal mogočen in glasán, tako, da ga viši slisijo in se pred njim tresejo. Le naš ubogi kmet je popolnoma osamljen, nima pomoči in podpore. Ni čuda, ako so zemljische knjige vse prekrizane in ako kaj pogosto buben poje.

Pred seboj imamo plačilni način, s kajm so dedici umrlega posestnika povabljenci, naj plačajo pristojbine o čistem premoženju. Celo premoženje je vredno bližu 1600 gld. V svojem testamentu je postil ženi sobo in pa $\frac{1}{4}$ litra mleka vsak dan; hteri je volil 350 gld. Žena je prinesla k hisi 300 gld. Nevknjiženih dolgov je omenil 540 gld. Zdaj pa poglejmo, koliko pristojbine moral je plačati revna bajta po rajnem ocetu:

Od čiste dedine, za volilo udovi	gld. 680
25% doklada	170
Od dolgov' 540 gld. 8%	4320
25% doklada	1080
Od prenosa nepremičnin od 1200 gld. 1%, %	18.—
kolek za oporoko	1—
čolski zalog	240
Skupaj . . .	8390.

Ne le to, da je moral rajni plačevati 6% obresti od dolgov, zdaj morajo dedici tudi pristojbino plačati, ker niso dolgor vknjiženi. Če odbijemo od premoženja volila (kar ima žena v hisi, in dolbove), morda ostane tri sto čistega premoženja. Vkljub temu morajo plačati dedici celih gld. 8390 pristojbine. Ali niso to za kmeta unicevna pričazni?

Če pa bogat žid proda za 5000 gld. obligacij, plača samo 10 kr. pristojbine. In potem se cedimo, da se siri upor in splošna nezadovoljnost! Žalostno je, da „katoliški“ poslanci, voditelji katoliških strank, kakor je Klun na Kranjskem, podpirajo ta sistem, tako vladu, ki prizanaša velikim kapitalistom, male obrtnike in kmete pa obklada z neznanom bremenom. Da, gorje cerkev, veri in ljudstvo, ki posilja v javne zastope ljudi, ki le sebe isčejo, volilce prezirajo in načela zatajajo.

Iz srednjih Brd, 25. februar. — Dne 24. t. m. imela je „Briska podružnica sv. Cirila in Metoda v Biljani“ svoj redni občni zbor a iedecim dnevnim redom: 1. Nogogor-pozdrav predsednikov, 2. volitev dveh pregledovalcev racunov in 3. volitev novega odbora. I. predsednik, veleč. gosp. L. Juvančič, je značil v kratkih ustanovitvah, pa namen podružnice. Samo vedeli, rekel je, častne praznovati 46 letn. vladanje Njeg. Vel. Fran Josipa I., t. m. da smo ustavnili podružnico, katera naj bi podpirala društvo, kojega namen je: slehernemu znan: obnoviti naso deco veri, do novini in cesarju. —

Sledila je volitev dveh pregledovalcev računov in na to volitev novega načelnika. Predsednikom voljen je, mesto dosedanjega veleč. gosp. L. Ivanič-a, kateremu je odkazano novo župnijsko mesto v Dornbergu — častitamo! — častiti gosp. J. Kurinčič, blagajnikom gosp. Klanjšček in tajnikom g. Semolič.

Zupnija bijanska je vsele smrti raju. veleč. g. A. Fabiani-ja izpraznjena. Kompetentov je — po govoricah tamkajšnjega ljudstva (iz gole prevzetnosti) 70! Srečna Biljana!

Kakov se sliši, delajo tukaj po Brdih na to, da se ustavnovi v Biljani „dekanija“. V kratkem pojde deputacija k prečest. g. dekanu v Ločnik s pršnjo, naj bi se blagovolil preseliti v Biljano, oziroma, odstopiti slovenski del svojega dekanata prihodnjemu v Biljani.

Dne 19. t. m. je imela, kakor mi je g. učitelj pripovedoval, sola v Biljani „mirion“!

Ob 9½ ur prišel je bil namreč neki kmet v solo, kjer je mej tem, ko je bil z nogama ob tla tako, da se je celo poslopolo treslo, ob enem, da so učenci strahu treptali, pokazal in se izpovedal, da je sposoben — naj mi p. n. čitatelji oprostite, ako se poslužim „originala“ — „krucifiksirati“ ostajanodonirati! itd. itd., in to v času uka, v navzočnosti učencev, nedolžnih otročic? Razmotra! Ima li kedó kaj oporekati, ak se sploh trdi, da Brda so „svet“ Primorja? F. Gradiški.

Iz Boke. — V soboto 2. t. m. deroval je preč. g. dekan na željo članega občinskega predstojništva sv. mašo-zadušnico za dušni blagor pokojnega nadvojvode Albrehta.

Sv. opravilo so prisostvovali c. kr. uradniki, občinski zastop, oddelek veteranov in dokaj pobočnega ljudstva.

Komaj je bila pot čez Predel za silo odprta, že je sneg zopet zapadel tako na debelo, da je že ves teden ustavljen ves promet. Foste s Trbiža dobivamo čez Pontebo in Gorico. — Ako bi imeli predelsko železnicu, bi ne bilo nikdar takih zaprek v prometu. Do Loga ni nikdar toliko snega,

da bi ga ne mogli odpraviti s snežnimi orali, kar opravi pač jedna samota lokomotiva, skozi Predel bi pa bil predor, vsled česar bi se izognili vsem težavam po zimi. — Ker je tudi na Krasu ustavljen ves promet, da morajo ljudje in pošta čez Pontebo v Trst, kar se dogaja vsako leto, obuja se nam upanje, da merodajni krogi vendarle pridejo do spoznanja, da predelska železница je neobhodno potrebna.

(D o s t a v e k u r e d n. Pred kakimi 14 dnevi smo prejeli obširen dopis z Bolškega, ki je opisoval nemarnost cestnega in a d - z o r s t v a, katero ne izpoljuje svoje dolžnosti. Zdaj je pogosto Predel zaprt dalje časa nego bi bil pri pridnem delu. Take pritožbe se ponavljajo leto za leto!)

Iz Ljubljane, 28. februarja. — Pri volitvi na Dolenskem je dobit gospod Višnikar 395, gospod Zupan 193, in gospod grof Margheri 12 glasov. Poslednji bi bil dobil gotovo nekaj glasov več, da se ni svoji kandidaturi odpovedal. Višnikarjevo zmago je pripisovati več okoliscinam. Mnogi dolenski volilci so trdno prepričani, da jim Višnikar pribori železnicu do hrvaške meje. Volilna borba se je največ sušala okrog te železnice. Seveda, ako bi bili črnomalski volilci malo razsodnejti, bi bili pač vedeli, da jim boče te železnicu vsakot priboril, aka bodo tudi Ogri gradili železnicu do Metlike. Zveza med Metliko in Novim mestom potem obeta pač toliko prometa, da ne bude težko dobiti denarja za grajenje, bodi si po tem ali po onem potu.

Narodna stranka kot taka ni delala za nobenega kandidata, pač se pa ne more oprekati, da ne bi bili nekateri, ki se sicer radi pristevajo narodni stranki, delati za Višnikarja. Pa tudi od „Sloveneve“ strani se je delalo proti Zupanovi kandidaturi. Neki znan član „Sloveneve“ stranke je pisal v Kočevje, da naj ne volijo Zupana, temveč naj raje volijo grofa Margherija.

Višnikar je skliceval shode in stopil z volilci v dotiko, Zupan pa ni skoraj nič storil za svojo kandidaturo. Poleg tega so ga priznali nekateri gospodje, kateri pri vaščanih nimajo posebnega zaupanja.

Z Višnikarjem si pa parlament ne bode gotovo prav ničesa pridobi, vladu pa jelen glas. Obeta je sicer, da bode hodil po poti Šukljevi, a Šukljeva ne bodo mogel nadomestiti. Mi se nismo strinjali s Šukljevim, a to mu pa radi pripoznamo, da je bil talent in se je znal sebi pa tudi Slovencem v javnosti pridobiti nekaj ugleda. Spuščal se je v najtežavnejša uprašanja. Od Višnikarja kaj tacega ne prizakujemo. Dosedaj ni nikdar pokazal nobenega svojega mislenja in ga najbrž tudi v bodoče ne pokaže. Pa tudi dvorni svetnik ne bode nikdar.

Klun je pa dobil v državnem zboru jek zvestega tovariša, ki ga bode javalne kedaj zapustili, posebno ker državni zbor nima več v svoji sredi Šukljeja, da bi se sušak okrog njega.

Domäne in razne novice.

Nemarnim naročnikom. — Od prihodnje stevilk naprej bodo zaznamovani na pasovih z rdečim svinčnikom dolžni zneski do konca l. 1894. Prosinc, da vsakdo pogleda na pas.

C. kr. kmetijska družba je imela učeraj slavnostno sejo v deželnozborski dvorani v proslavu 25-letnice predsedništva Njeg. Prevzv. g. Franca grofa Coroninija. Ker

dobé naši naročniki itak v „Gospodarskem Listu“ obširno poročilo, omejimo se danes le na nekaj besedic. — Iz Trsta je došel baron Conrad kot zastopnik vlade. — Po dovršenem dnevnem redu spregovori podpredsednik vitec Bolle, ki omenja ob kratek zgodovino društva in 25-letno predsedovanje grofa Coroninija. Na to razkrije slik in prosi predsednika, naj jo blagovoli sprejeti v tvo spomin. Za njim sta govorila še c. g. Jos. Mašera, vikarji v St. Mavru, v imenu Slovencev, baron Conrad pa v imenu vlade; oba sta laskavo naglašala delavnost predsednika Coroninija v teku dolgih 25 let. Dr. Pajer je govoril v imenu dežele! Oglasil se je tudi dr. Verzgnassi. Naposled je predlagal Dottori, naj zbor z vsklikom zopet izvoli predsednikom grofa Franca Coroninija, kar se je tudi zgodilo med soglasnim ploskanjem. — Grof Coronini se je zahvalil za izkazano čast; bil je vidno ginjen vsled dokazov toliko spoštovanja.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ zavode je dalje doslo: P. B. v G. 2 gld. — Gosp. Fran Sivec v G. 1 gld. — Gosp. Iv. Hausner v G. 2 gld. — C. kr. notar g. I. Kavčič 1 gld. — Gosp. Ant. Koren v G. 1 gld. — S. A. v G. 1 gld. — Preč. G. Pavlica Andrej, stolni vikar v G. izročil nabranih 34 gld. 10. kr. (med temi v zadnjem „Primorcu“ naznanih dar občine Rihemberg 24 gld.) — Gosp. Martin Štrukelj v Šempasu 1 gld. — Šmarski klub zbral ob treh prilikah 22 kron. — Veseli družbi 24. februar v Kozani zložili: zavedne Medanke in Medanci v Roke g. Mužiču 2 gld. 41. — Temu znesku je

določil g. Anton Jerkić, fotograf v Gorici, 1 gld.

Pri kosilu na dan poroke gospoda Franca Bandel-a v Dornbergen, nabrala je posložniki vsem težavam po zimi. — Ker je tudi na Krasu ustavljen ves promet, da morajo ljudje in pošta čez Pontebo v Trst, kar se dogaja vsako leto, obuja se nam upanje, da merodajni krogi vendarle pridejo do spoznanja, da predelska železница je neobhodno potrebna.

Po položnici postne hranilnice je došlo 13 gld. 62 kr., katere je poslala: „Hranilnica in posojilnica v Cerknem“ in „dudlarji pri čitalniški veselici dn. 24. febr.“

Presrečna hvala blagim dobrotnikom! Bog poverni! — Potrebe naše so vedno večje, torej: vstrajajmo v dobrum!

Zopet potrgali lepaki v Gorici. — Zadnjih smo poročali obširno, kako zasleduje neka sodrža v Gorici vse lepake, ki so tiskani zraven italijanske še v ostalih deželih in jezikih (mej te pa ne stejemo nemščine). Po pogrebu nadvojvode Albrehta je izdal. Njegovo Veličanstvo zahvalio svojim narodom, ki so sočutstvovali s prejasno vladarsko hišo. Primorsko namestništvo je doposalto tudi v Gorico več takih lepakov-zahvalnic in smo jih videli prilepljene v torek pred mestno hišo, v sredo pa po vsej Gorici. V četrtek zjutraj jih večinoma n i b i l o v e c ! Ako je slučajno bil kakšen tu ali tam, je bil pa tako potrgan, da je bilo mogoče čitati samo italijanski del. To se je zgolito celo pred mestno hišo in na Travniku zraven kavarne „Evropa“, torej v glavnih mestnih ulicah in v bližini c. kr. redarstvene straže! — Kdaj bodo mogli poročati, da so zasledili to sodrža, ki ima častno nalogo, trgati slovenske lepake!! — To je zavistno seveda največ od slavnega vodstva tukajšnjega oddeleka c. kr. redarstva, v katerega milosti leži osoba slovensko-nemških lepakov v Gorici. Al nam res hoče usiliti prepričanje, da rado vidi takata lopovstva?

Ples v postu. — Gorški kavarnarji so imeli v torek ples. Ali se so imeli prevec denarja, da so zložili za „Legi“ 27 kron 23 vin. — To je dokaz, da kavarnarstvo ni najslabša obrt v Gorici, ko gospodje niti v postu ne morejo dati miru. Ali ni nobenega Slovencev, ki bi otvoril elegantno kavarno v Gorici? Izhalj bi gotovo dobro!

„Gorški pridelki“ — Pod takim naslovom opisuje prof. Rudolf Böck v „Lützow's Zeitschrift für bildende Kunst“ ono sliko, katero je naročila gorška „c. kr. kmetijska družba“ za 25-letnico svojega predsednika grofa Franca Coroninija. Kritik zelj hvali delo in pravi, da slikar je bil ob enem tudi skladatelj v pesnik. V krasnih skupinah so nastekani v živih barvah vsi pridelki naše dežele. Vidi se tudi grof gradic v Št. Petru. Kritik izreka nado, da slikar izloži to krasno delo na prihodnji umetniški razstavi na Dunaju.

Izjava. — Že od mnogih stranih v Višnjuvskem je dobil naš urednik migljave, čemu da se je lani toliko potezal v „Edinstvu“ za učiteljstvo proti g. Jos. Faganelu, katerega nikar ni bilo treba takoj strašno razmesariti in žigosati, kakor so storili isti dopisi. — Te dni smo zopet prejeli pismo iz duhovskih krogov, če, čemu je bilo tega treba. — Ne maramo tujih zaslug, aka so bili dopisi dobr; pa tudi za katerekoli druge posledice ne maramo, ko nismo bili z dopisi v nikaki zvezi. Obzajujemo, da se kar iz zraku jemljejo težko kočljive trditve! Toliko na znanje tistim gospodom, ki so se čudili, da se naš urednik meša v prepri med g. Faganelom in učitelji in to celo v tujem listu.

Trgovecem na deželi. — Dobili smo po nizki ceni 150.000 trgovinskih zavitkov in 50.000 pol trgovskega črtanega papirja. Kdor potrebuje tako blago, poslužimo mu nako po ceni. 1000 zavitkov s tiskano firmo vred stane od 2 do 4 gld.

Umetna pohvala. — Tudi učerajšnji „P. L.“ je povalil našega fotografa g. A. Jerkića, ki je zdaj prvi fotograf v Gorici. Kdor se hoče prepričati, kakšno delo je napredoval g. J. v tej umetnosti, naj si ogleda njegove krasne izložbe. Stanuje na Travniku št. 11., nekoliko dalje od Škofije kapele.

Razglas. — Vodstvo slov. oddelek kmetijske sole priredi s podporo, ki jo je v ta namen dovolil veleslavni deželni odbor:

područni tečaj za cepljenje trt na drveno. Tečaj bo na tukajšnjem zavodu in bo trajal 2 dni t. j. 15. in 16. marca.

Za ta tečaj so namenjeni štipendiji in sicer 15 po 2 gld. za ubožnejše vinogradnike. Kdor se želi udeležiti, naj se oglasi tudi samo z dopisnico do 12. t. m. pri podpisu.

Vodstvo slov. odd. dež. kmetijske sole.

Prepovedano petje. — Tudi letos je izdal glavarstvo prepoved, da mladeniči ne smejo peti, ki pridejo k naboru v Gorico. Torej tih, zaločno naj gredč mladeniči prizgat zvestobo cesarju in državi! To je nevarno! Taka prepoved je tako po godu irreidentovcem, ki ne marajo slišati slovenskih v patriotskih pesmij! — Svetujemo pa slovenskim mladeničem, naj se držte te prepovedi.

vedi, mi pa bomo pazili, ali se je bodo držali gorški Lah.

Glas iz občinstva. — Iz Gorice nam pišejo: Goriske branjevke skrbno lovè naše kmetice, ko primašajo blagó v mesto. Na Starem trgu nobena kmetica ne more uiti ženskam. Branjevke pogostoto kar zgrabijo za jeras in nesó, a kmetica tava za njimi. Takó kupujejo goriske branjevke: umije se, da ne v svojo škodo, pač pa v našo, ki bi blagó kupili naravnost od kmetic, katerim bi blago tudi nekaj draže plačali. — Taka usiljivost goriskih branjevke se goli pred očmi mestnih stražnikov! Ali tržni komisar ničesa ne vidi?

Novi grobri. — 28. februar. je umrl v tukajšnji norišnici bivši vodja laške deželne kmetijske sole g. Jos. Veličogna, zapisivši precej starih rodin.

— 4. t. m. je umrl mati goriskega župana gospa Jozefa Venuti roj. Lapanja, rodom Slovenka iz Solkan. Sijajen pogreb se je vrnil v sredo.

— Skladatelju g. Hrabrošlu Volariču, nadučitelju v Devinu, je umrl nadpolni 5-letni sinček. Naše iskreno sožalje!

Poslednja sta pridrdila, da sta povse dobro silišala vsklike: „Eviva l'Italia!“, „A basso le armi!“, „Non vogliamo tabelle sciave!“ itd. Kanonika Maraspi in Fonda sta potrdila popolnoma kot resnično, da ju je sodrga napadla in da sta moralna uteči, Fonda se celo po strehi bližuje hiše: da se pa tej sodrgi zopet ne zamerita, ne zahtevata nikakoršne odskodnine in velevidno odpuščata izgrednikom ukljub temu, da so razbili v njiju stanovanjih vse pohištvo in stacune njiju roditeljev. Treba spomniti, da sta spoznala prešlašana c. in kr. častnika tudi osebo, ki je upila: „Eviva l'Italia“ itd. Ostale priče so pa izpovedale zelo obzirno in v nasprotju s preiskovalnim zapiskom. — Od 14 obtoženih le jeden je oproščen, ostali so obsojeni od 1 meseca do 2½ let.

Celjsko uprašanje se vedno razburja političke kroge; iz male muke je postalovo veliko pršanje, ob katerem se utegne razbiti koaliciona ladja. Štajerskim Slovencem ponujajo zdaj le prva dva gimnazijalna razreda, pa takó, da bi se učenci pridno učili nemščine, katero bi morali popolnoma znati, ko vstopijo v 3. razred. Slovenci so seveda odklonili take sramotilne pogoje. — Vlada je povabilna 4. t. m. slovenske koaliranje na dogovor.

Slovenski deželnini poslanec štajerski so razglasili naslednjo izjavo: „V zadnjem času so nekateri Slovenci šovražničisti poročali iz Celja, „da se je baje seslo pred nekaterimi dnevi več slovenskih deželnih poslancev in drugih veljakov in da so le-ti izjavili, da je soglasno postopanje Slovencev z Nemci glede sklepov deželnega zborna štajerskega, o proslavi petdesetletnice vladanja presvitlega cesarja, politično popolnoma nemogoče“. Ta poročila zavljajo resnični položaj. Res je bilo v Celji malo pred sklepom zadnjega zasedanja štajerskega deželnega zborna posvetovanje štajersko-slovenskih mož-zaupnikov, da premotre položaj, ki je nastal vsled izstopa iz deželnega zborna, vendar nikdo ni predlagal izjave v napominjanem smislu, tem manje se je moglo sklepati o nji. Pač pa se je povardjala pri tej prički politična nemogočnost, sodelovali v deželnem zboru štajerskem v očigled sedanjim razmeram, a navdajalo nas je iskreno obžalovanje, da nai ni bilo mogoče, vdeležiti se deželnozborskih sklepov glede proslave petdesetletnice vladanja presvitlega cesarja. Gleda teh sklepov smo s svojimi nemškimi sopolosanci popolnoma iste misli in bi bili — ako bi takrat navzeci bili — glasovali za one predloge, ki so se tam stavili v proslavo petdesetletnice vladanja presvitlega cesarja.“

Slabo priporočilo. — Novi visji državni pravnik v Trstu, g. dr. Gertscher, je priredil 2. t. m. v Celju slavnostno večerjo v slovo. Povabljeni so bili sami Nemci in nemškutarji; spustil je tudi dolgo „govoranco“, s katero je vsestransko odobril težnje celjskega mestanstva. — Ako je to resnično, se mi primorski Slovani ne bomo veselili njevega doda. Upamo pa, da na Primorskem bo znal vse drugače ceniti borbo Slovencev in Hrvatov za svoj in državni obstanek.

Ljudski shod pri Sv. Lenartu v Slov. goriceh. Pretekli mesec je bil pri Sv. Lenartu na Štajerskem ljudski shod, pri katerem so poročali slovenski deželni poslanci o urokih, vseh kajih so zapustili štajerski deželni zbor. Prvi je govoril starosta štajerskih Slovencev, posl. g. dr. Radaj, zatem Robič, dr. Gregorec in dr. Pri shodu so sprejeli tri rezolucije, ki se glasé: „Na ljudskem shodu pri sv. Lenartu zbrani Slovenci odobravajo in radostno pozdravljajo, da so štajerski poslanci zapustili deželni zbor; storili so možato, kar je vlevala politična modrost, korist domovine in narodna čast“. Druga rezolucija se glasi: „Preosnova davnih zakonov more kmetskim ljudem kriстиti le, ako se zemljiški davek zmanjša za 20% vsaj tistem posestnikom, katerih čisti katastralni dohodek ne presega 300 gld.“ Tretja sprejeta rezolucija se glasi: „Nagla in neosnovana odslovitev jedinega, nam pravilčnega deželnega nadzornika, g. Jareca, učila nas je močno in vznevirišo tem bolj, ker je na njegovo mesto prišel mož, ki je bil bojevit pristaš nemško-pruskega „šulvercina“ ter svoje mržnje do vsega kar je slovensko, nikoli ni pokrival. Shod smatra za nujno politično potrebo, delati na razdelitve dež. solskega sveta v dva, nemški in slovenski“. — Slednji je shod izrekel svoje zaupanje in zahvalo deželnim in drž. poslancem.

Razstave na Štajerskem. V minolem letu se je po prizadevanju „c. kr. kmetijske družbe štajerske“ osnovala „regionalna razstava“ v Kefalu, potem regionalno ogledovanje živine „pri Sv. Mihaelu“ in v Marenbergu. Pri istih se je razdelilo: 2100 krov nagrad državnih, 2760 deželnih, 1870 okrajnih, 1392 razstavnih in zasebnih, potem 8 srebrnih državnih, 26 srebrnih in 40 bronastih dežbenih kolajn, pa jeden srebrni častni denar „c. kr. vrtnarske družbe štajerske“.

Bolgarski ministriški predsednik Stojil o vje na Dunaju. Obiskal je baje novega ruskega ministra zunanjih del kneza Lobačenova, ker knez hoče dosegci sporazumljene z Rusijo za vsako ceno.

Framasonstvo. — „Gazzeta di Venezia“ od srede je priobčila obsirno pismo se-

Društvene vesti.

Iz S. Kriza. (Popravek glede bralnega društva). — Najpred „Sote“, a za njo „Primorec“ sta prinesla posnetek nekega dopisa, kateri graja tukajšnje bralno društvo“.

Točke, katere je uredništvo „Sote“ posnelo iz daljšega dopisa — so neresnice, kajti bralno društvo si je najelo sobo, ki je ne le primerna, ampak najprimernejša. Ako ve dopisnik za boljšo, naj jo objavi! Luči nam doslej še ni zmanjkalo.

Časopisi, na katere je društvo naročeno in katero društvo tudi plačuje, prihajajo redno le v bralno sobo ter se jedino tam beró. Na dom jih jemljojo po preteklem času oni društveniki, kateri so liste kupili na javni dražbi. Da bi se v bralni sobi prepe celo laške pesmi, to pa je že več kot grda laž. Da pa v bralni sobi ob posebnih prilikah — n. pr. po občenem zboru itd. — društveni pevski zbor zapože nekatero slovensko pesem ter da si društveniki naroči kozarec vina ter se malo skupaj pozabavajo, — to ni napačno. Konečno naj se omenim, da lastnik bralne sobe je prepustil isto društvu proti temu, da mu je na razpolago določeno število dni v letu. To vse vsak društvenik — vsaj po zadnjem občenem zboru, pri katerem se je zadeva zopet pojasnila — in vsak društvenik je bil zadovoljen. Kdar pa posilja proti bralnemu društvu take vesti v svet, ta ni njegova prijatelj — društvenik, ampak oseba, katero bode v oči obstoje bralnega društva v Sv. Krizu.

— **N a r o d n i D o m.** — Prejeli smo občenjski dopis, ki priporoča ustanovitev novega društva „N a r o d n i D o m“ v Gorici. To društvo bi prevzelo nalogo, sezidati v proslavo 50-letnice presv. cersarja primerno hišo, v kateri bi imela svoje prostore razno slovenska društva. Ako bi bilo še kaj dohodka od hiše, bi se porabil v druge dobrodelne namene. „N a r o d n i D o m“ naj bi se blagevolj 2. marca 1898. Članek priobčimo.

— **V a b i l o h k o n c e r t u,** ki ga priredi slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju v proslavo petdesetletnice svojega častnega člena, pesnika Simona Gregorčiča, dne 11. sušca 1895 v prostorih „Katholische Ressource“ L. Reichsrathsstrasse. Iz posebne pričnosti sodelujejo gg. pevci in tamburasi s. hr. akad. društva „Zvonimir“ — Vspored. 1. Fr. Grbić: „Slovenski brod“, moški zbor. 2. Slavnosti govor. Govori g. jur. R. Grmetar, 3. H. Sattner: „Kakor nekdaj osinovsvec. 4. M. Major: „Hrvatsko prelo“. Udarajo tamburasi „Zvonimira“ in „Slovenije“. 5. S. Gregorčič: V pepehljeni noč“. Deklamuje med. J. Orožen. 6. a) H. Sattner: „Pogled v nedolžno oko“, b) A. Förster: „Njega ni“ četverospava. 7. H. Sattner: „Zaostali plit“. Samouspev. Poje g. med. J. Milavec, na glasovirju spremlja g. jur. O. Dev. 8. M. Hubad: „Narodne pesni“ moški zbor. 9. J. Macák: „Odnove domovinski“. Udarajo tamburasi „Zvonimira“ in „Slovenije“. 10. F. S. Vilhar: „Slovo“ moški zbor. Bariton — solo poje g. jur. M. Dolenc, na glasovirju spremlja g. jur. J. Kozina. K obilni udeležbi vabi o d o r. (Živelji slavile Gre-

natorja Rossi-ja, s katerim stvarno pobija framsionstvo in tega škodljivi upliv na razne vlade, posebno pa v Italiji. Jako hvaljajočnost isto obiskovati tudi slovenski mladinci, ki se posvetijo trgovini, kajti trgovski je svobodni stan in obiskovanje trgovinske akademije na Hrvaskem ne more imeti takšnega zadržka, kakoršen ima dandanes za Slovence obiskovanje hrvaska vsečilišča v Zagrebu.

Vollino gibanje v Italiji postaja vedno živahnejše. Opozicija si prizadeva, zrušiti sedanjo Crispijev vlado. Po vseh mestih imajo shode, kjer izjavljajo, da se imajo meje sebojno podpirati.

Izmajl paša umrl. Umrl je bivši egiptski podkralj Izmajl paša v Carigradu. Kot naslednik svojega strica Sajd paše je trinadesetletni Izmajl nastopil dne 28. januarja 1863. l. vlado. Vzgojeval se je v Parizu in zaradi tega bil precej naklonjen zapadni kulturi. On je tako pospeševal zgradbo sueškega prekopa. Leta 1867. je Izmajl paša si pridel naslov podkraljev in pomnožil vojno in mornarico in leta 1869. je potovel na Dunaj, London in Pariz, da povabi evropske vlasti k otvorjenju sueškega prekopa. Ob jednem je poizvedoval, kaj bi vlasti rekle, ko bi proglašil nezavisnost Egipta. Zaradi tega je prišel v navskršje s Turčijo, ki je zahtevala, da izroči tri egiptiske oklopnice in pomajša vojno. V tem se je otvoril sueški prekop z velikimi slavnostmi, ki so počrnilo dvajset milijonov frankov. V sledi tega je delžela zagazila v dolbove. Leta 1873. je Izmajl potovel k sultani v Carigrad in od njega izposloval še večje pravice. Ko Egipt ni mogel več plačevati obresti od državnih dolgov, so velevlasti vsilile podkralju Angleža za finančnega v Francouz za ministra juvnih del. Ko se je Izmajl hotel samovoljno zmediti tujih ministrov, ga je leta 1879. odstavil in iztrjal iz dežele turški sultan kot vrhovni gospodar. Nekaj časa je potovel po Evropi, potem se pa s svojim haremom nastanil v Carigradu; kjer je použival svojo znatno pokojnino pol milijona goldinarjev. Živel je brezkrbno, dokler se ga ni lotila nevarna bolezen rak, ki je minolo soboto marečila konec njegovemu življenju. Pocojnik je imel precejšnje državne zmožnosti, in bi bil delžel povzdignil, da ni tako zapravljivo živel. Tako pa Egipetni se danes antično slabe posledice njegove vlade.

Nova vrsta uradnikov na Hrvaskem. — V hrvaskem saboru pride knaku na dnevnem red načrt zakona o ustanovitvi nove vrste uradnikov in sicer „banskih sovjetnikov“. Ti bodo nameči pomagači dosedanjih oddelek predstavnikov in bodo imeli plačo od 3500 do 4000 gld. To so nove službe, sicer pa zelo mastne za one, katere doleti ta čast.

Mestne knjižnice. — V Varazdinu (Hrvaska) je sklenil mestni svet, ustanoviti mestno knjižnico. V to svrhu je dovolil večje sredstvo. Ta lep primer je vreden poenemanja!

Za srbsko banko v Zagrebu je že vpisano — kako pišejo srbski časopisi — 44.000 delnic za 4,400.000 gld. — O tej banki piše tudi zagrebski „Obzor“, navajajoč, da nimajo Hrvatje niti proti temu, ako si Srbi ustanovijo v Hrvaski kraljevini svojo banko le odločno so proti temu, da delajo Srbi iz takške banke politični kapital, ki bodo noperjeni proti Hrvatom sploh. Dosedanjih hrvatskih denarnih zavodov — posebno „prva hrvatska štedionica“ (hraničnica) — slujejo po svoji solidnosti in gotovo je, da iste ne zgube svojega dosedanjega glasa vsled ustanovitve nove — sicer v Zagrebu ne v trehne — srbske banke, kajti takšna bi gotovo boljša služila Srbov v njih glavnem mestu Belgradu, ali pa na Ogrskem, nego boste služila Srbov v Hrvaski.

Češki Jezik v državnem zboru. — Dne 21. februarja je v državnem zboru nastopil tribuno poročevalca Mlađečeh grof K. u. n. i. e., ki je pričel poročati o neki češki prošnji v češkem govoru. To pa ni ugodilo Nemcem, ki so upili in protestovali. Pristaš grofa Kaučka pa tudi niso držali „krizem rok“, ampak so pritrjevali, zahtevali, naj se mu dovoli češki govoriti. Ukljub veliki zmešanjavi, grof se ni dal ugnati v kozji rog, ampak je češki nadaljeval, dokler ga ni podpredsednik naprosil, naj govoriti nemški. — Taki grof, ki ljubi svojega naroda jezik, so pač zlata vrednost!

Češka Judska šola na Dunaju. — Kakor je znano, na Dunaju bivajoči Čehi so napravili pred časom dunajski mestni zastop, naj ustanovi jedno ljudsko šolo s češkim učnim jezikom. Prošnjo je podpisalo 519 čeških očetov, ki imajo 638 za šolo sposobnih otrok. Ker je odbil to pročenje dunajski mestni zastop, učili so starši utok na dolnjavstrijski deželni šolski svet, in ker je tudi ta odločil prošnjo, zatekli so se na ministerstvo, katero je pa potrdilo odblok dolnjavstrijskega dež. šolskega sveta, češ, da ne živi na Dunaju zadostno število Čehov, ki bi zadostovalo za ustanovo češke ljudske šole, in sploh, da na Dunaju češčina ni navadni jezik, akoper je tamkaj do 300.000 Čehov — Ta odlok avstrijskega naučnega ministra je zares uzor avstrijske enakopravnosti na podlagi č. XIX tem. zakonov!

Polska „mladina“ pred sodiščem. — V ponedeljek dne 4. t. m. se je pričel zagovarjanje pred poročilom srednješolskega člana, ki je sklicati shod zaupnikov stranke prava v Šibeniku. — Kakor javljajo „Hrvatski“, namenjava sklicati shod zaupnikov mož stranke prava iz Dalmacije v Šibenik, da se pogovorijo o prihodnjih deželnozborskih volitvah.

Dogodek v Splitu. — Kakor javlja splitsko „Jedinstvo“, se niso na čistem, kdo je izvršil v hrvaskem gimnaziju znani grdičin, kajti izpostili so iz preiskovalnega zapora tri zaprte osebe — le jednega so še pridržali.

Sedemdesetletnica srbskega rodu-Juba dra. Svetozara Miletića. — Dne 22. m. o. je stopil srbski rodoljub dr. Svetozara Miletića v sedemdeseteto leta svojega življenja. Novosadska „Zastava“, ki je izšla temen povodom v svečani obliki, piše zelo obširno o delovanju tega narodnega mučenika, ki je prava povestnica srbskega naroda na Ogrskem iz najnovješega časa. Radi svojega rodoljubija je moral pretrpeti mnoga preganjanja, ki so bila za njega osodopolna in podrla vse njegove uspehe. Miletić je bolan, in to veliko uplya na razmire Srbov na Ogrskem, med katerimi je zginil njegov duh jednosti. Te sedemdesetletnice so se spomnili tudi hrvatski časopisi in sicer v prvi vrsti dubrovniška „Crvena Hrvatska“, ki je prinesla, kako lep in prijazen članek. Tudi „Obzor“ ni pozabil Miletića, priznavajoč mu zasluge za srbski narod, kajti tudi za hrvatsko stvar za časa Rauhovega banovanja.

Srbski cerkevni kongres bude v teku poletja sklican v Karlovce na zasedanje, in utegne trajati dva do tri tedne. Tako vsaj poroča novosadski „Branik“.

Zadarskemu „Srpskemu Glasu“ pišejo iz Novega Sada na Ogrskem, da je v istem mestu gosp. Lazar Dundjarski na svoj strošek sezidal popolnoma novo gledališče za srbske predstave. Takšnemu srbskemu rodoljubu, kot je g. Lazar Dundjarski, mora biti le hvaležen vsak pravi Srb! — Čast, komur čast!

Madžarska svoboda. — Ogrski uradni list je te dneve pričel prepovedi, po kateri ne smejo v Ogrsko slediti tudi slišati in občudovati slovečno hrvatsko umetnico gđe. Sunovsko. Ali drago sem plačal to radovednost, a se draže bi me. utegnilo stati, morebiti celo življenje pod raztreskanim železniškim vozom in groblju udružega plaz. Cujte torej celo vrsto novic, katerim sem bil sam živa priča. Toteno ob 7. uru 50 min. zjutraj sime odpeljali z nagliscem iz Trsta. Do Nabrežine smo že srečno dospel, le snežili je zacetlo takoj gosto, kakor morebiti že dolgo ne. A na Nabrežini smo dozvali, da smo usli strahoviti nesreči. Pri borkovljanskem predorzu se je nameči udri malo trenotkov za našim viškom velik plaz kamenja in zemlje na

skem priredili so ples tomočnji Romunici ter so dvorano okintali z romunskimi praporji. Tri dni potem zaplenili je redarstvo dotične zastave ter jih izročilo okrajni sodnji, ki bode postepala — seveda — najstrože proti prirediteljem plesa. — Tako poroča polnuradni „Pester Lloyd.“ To je ona toliko povaljena madžarska liberalnost!

Vojasko godbo. — dobri več pokrovni bosansko-hercegovske posadke. Vsaka godba bode štele 43 mož in stopijo v veljavno že 1. aprila.

Čitalnica v dolnji Tuzli. (Bosna).

Po uzoru drugih mest na slovanski jugu so ustanovili tudi v dolnji Tuzli tamošnji mohamedanci svojo „kiraethano“ (čitalnico), ki je že nastopila četrto leto svojega obstanka. Pred časom je imela čitalnica svoj občeni zbor ter si je izvolila novi odbor, ki je se stavljen izključno z mohamedancem; predsednik je pristav politične oblastnike Gjulaja Bagdadi Omeragić. Ta čitalnica je jedina v Bosni in Hercegovini, kojo vzdržujejo, upravljajo in pohajajo jedino le mohamedanci.

zeleniški tir; ako bi bil zatolil naš vlak, dogodila bi se bila katastrofa, kakorše ne nismo doživeli na tej progi. Pomislite, kakošna so bila čustva vseh potnikov, ko so si predstevali nevarnost, v kakoršni smo bili. — Proti Divači je bilo čedalje več snega. Že v Sežani smo morali dolgo stati na postaji. Vendar smo srečno došli do Divače. Tam nam naznajo novico, da moramo čakati najmanj jedno uro na dunajski brzovlak, ki prihaja iz Št. Petra, kajti za največje silo je bil mogoče voziti le po jednem tihu, drugi je bil pa silno zamezen. Iz jedne ure sta nastali dve prav nestrnega prizakovanja. Konečno je prišel toliko zazeleni naglič, ves zameten in zadelan s snegom. Na to suuc se polagona odpravili: proli Št. Peteru, ali stikrak smo običali v snegu; vlak je šel nekoliko nazaj, da se je zagnal po prostem tihu in predrl nekatere zamele. Ob 12½ uru smo srečno došli v Št. Peter, namesto da bi jedno uro poprej prišli že v Ljubljano. Tamkaj smo dozvali, da moramo zopet čakati, a da se ne ve, koliko časa, ker je zjutranji dunajski poštni vlak običal nekej pri Rakeku, a do 200 delavcev ga rešuje iz neprostovoljne sibirske ječe. Drl smo v restovracijo, kjer je počel pravi dirindaj natakarjev in gospodarja, ki niso bili pripravljeni na toliko število gostov. Le s težavo je ustregel lačnin popotnikom. Okoli 2½ ur popoludne je prišel dunajski poštni vlak, ki je tičal v snegu baje celih 6 ur. Potniki vsi silno lačni in žejni — kar je zopet delalo restovraterju nemalo preglavico. Ali mi nismo mogli še dalje, ker je burja zamezena tih; ali reklo se nam je, da do 300 delavcev napenja vse moči, da nam naredi pot. Mej tem je prišel za nami iz Trsta tudi poštni vlak, da so stali že trije vlaki na kolodvoru. Kmalu na to pride vlak z Reke. Ali kakošen: lokomotiva, navadni voz za blago in jeden voz III. razreda, oba polna potnikov, to je bilo vse, drugi vozovi so pa običali na sredni pot. Na kolodvoru se je vse gnetlo; vsi vpreli smo popravevali, ali se že odpeljemo in pripovedovali si prestage križe in težave; tu je bilo javkanja in stokanja, kakoršnega v Št. Peteru še niso čuli. Potnikom na Reko je bil popolnoma prekrilan račun; morali so se odpeljati bodisi v Trst nazaj ali pa v Ljubljano. Napisled smo se odpeljali. Počasi je slo, večkrat smo kar običali na sredni pot. Posebno pa smo morali dolgo čakati na vsaki postaji, dokler niso dobili brzovavnega poročila z naslednje postaje, da je srečno dosegla tjejkaj naprej poslana lokomotiva s snežnim oralom. Počebno v Logatu smo čakali dolgo časa. Šele ob 6½ uru zvečer smo srečno došli v Ljubljano, kamor bi bili morali priti že ob 11½ uru predpoldne. — Ali ni bila to kratkočasna vožnja? No, vendarle sem še dosegel do gledališke predstave, kjer sem ob krasni igri gde. Šumovske, pa tudi Vaše dražestne domačinke, gde. Slavje, pozabil na prestage križe in težave ter sem obema ploskal tako, da me se danes dlani srbita. — Ali moja odusevlenost za vrli umetnici se danas ohlaja v snežni Ljubljani, zlasti ker še nič ne vem, kdaj se bom mogel vrniti domov v Gorico. Sneži že vedno, brzovava poročila so mi pa prinesla novico, da je danes ustavljen promet tudi na glavni progi. Kdo ve, da ne bom potreboval do Gorice morebiti celo dvakrat 11 ur — vožnja z nagličem? Taka je moja nagla vožnja k gledališki predstavi 3. marca l. 1895. po rojstvu Gospodovem.

Nas urednik, ki je bil tudi v Ljubljani, se je moral vrniti domov čez Pontebo. Na tej progi nikakor ovin, kajti snega ni posebno veliko. V Ljubljani je pa vse dvakrat več nego na Trbižu. V Vidmu se kažejo edino le se sledovi snega, v Korminu pa ni cisto nič več. — Ako mislimo na velikanski razloček med Ljubljano in Gorico, tedaj se nam mora izviti iz prisij vsklik: "Živila Gorica, n a s a krasna Nizza!" V Gorici vse lepo in suho, v Ljubljani pa na metre visoko snega!

Zeleniški promet na Krasu je še dames zaprt. Na stotine delavcev pridno kida sneg, da za silo oprostite vsaj jeden tih. — V Ljubljani je silno veliko lujev, ki čakajo resitve; doktor ne more čakati, mora iti čez Pontebo v Trst. Kdor je namenjen v Reko, pa se ne more ganiti nikam.

Iz Trsta gre posta čez Pontebo na Dunaj in v druge krale. S koliko zamudo, to si laiko vsakdo misli, kajti v Vidmu ni niti ene poštene zveze.

Evo nov dokaz, kako potrebna je nova zeleniška zveza proti severju!

Reparski umor zaradi 1 gld 69 kr. V Lvovu je hišnik Gorcilo ubil hišno posestnico Kasprzykiewicz, pri kateri je svoj čas služil, in oropal 1 gld 69 kr. Policija je morila kaj drugo noč po storjenem umoru začila. Morila je izdal njegov lastni sinček.

Zrtve mraza. Iz Vratislava (glavno mesto pruske Silezije) došlo je včeraj to-le gajljivo brzovavo poročilo: Blizu mesta nashi so sedem mrtvih dekov, ki so zmrznili na poti iz sole. Ubogi otroci tiseči so se drug drugega, nekateri so bili objeti. Mnogo truda je stalo, dokler so ljudje ločili otrpla trupla.

Lakota v Italiji. — Po poročilih, ki prihajo iz Italije, ljudstvo od gajdu in mraza. Časopisi primašajo imena tako umrlih oseb. To se je zgodilo v Teranu. V Acerri pa se je ljudstvo uprlo radi deklade na žito ter sežgal občinsko knjižnico. Škode je do 10.000 hr. V Gaeti se tudi upirajo proti občinskim določbam. — Tako se torej godi v blaženi državi!

Znameniti zdgodovinar Cesare Canini je na smrtni posteli bolan v Milanu. Dne 4. t. m. je bil spovedan in obhajan.

Sneg v Italiji. — Časopisi v Italiji tožijo o silno gredih dnevnih. Sneg vse polno, mraza čez mero, kakoršnemu nismo vajeni v Gorici. Iz Siene, Copparo, Portoferrajo, Vicence in drugih mest smo slučajno čitali poročila, kakoršna prinašajo naši listi o zimi in snegu na.

Nova vinska pogodba med Italijo in Avstrijo — Kakor poročajo iz Rima,

Italija in Avstrija nameravati skleniti novo pogodbo glede na uvaževanje italijanskih vin v avto-ugersko državo. Pred vsem pojde za tem, da se doseže pravi izvod in ta l. vin in da odpravijo sleparje, ki so se godile z drugim vinom pod italijansko firmo. — To je sicer nekaj, a vendar se — no prav malo! To ne reši naših vinogradnikov iz težav, katere so prisli vsled vinske klavzule.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Achte, rein gefärbte Seide kräuselt sich zusammen, verlöscht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbrauner Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht), brennt langsam fort, (namentlich glimmen die Schussfäden weiter wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern krammt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die Seiden-Fabrik G. Henneberg [k. u. k. Hoflieferant]. Zürich versendet gern Muster von ihren seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto und zollfrei in die Wohnung.

Mlad organist,

Ki je bil tri leta gojenec orglarske šole Celicijanskega društva v Ljubljani in je bil 15. jul. 1892. izpuščen z dobrim sprečevalom, išče službe, najraje v Gorici ali bližnji okolici.

V pisarni Seltz-ove tiskarne nasproti semenišču v Gorici prodaja se po značilni cenil — 1 gld. 30 kr.

Veliki teden

VELIKA NOČ.

spisal prof. Andrej Marušič.

Knjiga se posilja tudi po pošti na povzetje. Kdor pa denar že z naročilom vred posilje, naj pridene še 10 kr. za vozni list.

Naravne mineralne vode iz raznih studencov.

Kemični, farmacevtični in drogerijski izdelki najbolj čistane domače in tuje zdravilne posebnosti.

Ribje olje, naravno in izvrstno, prijetnega okusa in kemično čisto.

Ribje olje z železom ali železnim jodom.

Najčistejše žvepljenokislo apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.

Zdravila za živilo, konjski cvet, konjski pršek, govejni pršek. Homeopatična zdravila.

prodaja novoučanjena lekarna

A. Gliubich v Robatišču.

Za vsako furo, za vsaki poštno uradni okraj in za vsako okolico, kjer koli je ljudska sola, se razumna, splošvana in krepostna oseba kot

opravnik in posrednik

proti vrednemu postranskemu zasluzku od nekega avstrijskega finančnega zavoda prve vrste nastavlja. Punudbe pod 111.895. Građec pose restant.

Za trgovce in krošnjarje!

Najboljše in najcenejše kupovališče za vse vrste: možke in ženske nogavice, Jägerjevo perilo, robce itd. v tovarniški zalogi

Jos. Mandl, Dunaj 1. Schwertgasse 3 (bei Wipplingerstrasse 18.)

Najčistejše razpoložljive po železnicu in pošti na vse strani.

Dr. Jos. Stanič

odvetnik v Gorici

je odpral svojo pisarno v Gospodski ulici št. 4. I. nastropje. Uhod z dvorišča na levo.

Ob petkih in sobotah je po opravilih zadržan drugod.

Gostilna Antona Vodopivca

v Tretu

ulica Solitario št. 12

priporoča se

rojakom iz Goriske in drugimi Slovincem v Trstu, kajti v istej se točijo le pristna vipsavska črna in bela vina iz prvaške občine in s Krasa.

Priporoča se posebno Slovincem, ki pridejo po opravilih v Trst.

Kuhinja prav dobra in po cent.

V glasovirju

područje izvrstno v francoskem, nemškem in slovenskem jeziku, neka gospodiča po nizki ceni. Poprašati je natančneje v Tiskarni.

Vse razbite reči,

kakor n. pr.:

steklene blage, porcelan, lesene reči itd.

lepi

Plüss-Stauffer-Kitt

Steklenice po 20 in 30 n.č. pri trgovcu s steklom

Jos. Sturli, Gorica

Čudovite kapljice

sv. Antonia Padovanskega

Neprekosljive zarad čudovitih močij in odstranjuje v kratikem času s priprosto rabe ene zlice dvakrat na dan, vsakero holenec želodečno, zlate žile, omotice, lipohondrije, na jetrih, skačeno kvri.

Cene ene steklenice 30 kr.

Prodaja se v vseh glavnih lekarinicali na svetu. Za naročitve pa posiljati pa edino v lekarinci.

Cristofoletti v Gorici.

Od premnogih zahval na priobčujemo tu le dve:

V Št. Štebri na Koroškem, 17 aprila Z velikim veseljem Vam nazznajim, da je moja mati ozdravela, ko je zaužila 2 stekl. Vaših slavnoznamenih kapljic sv. Antonia. Imela je krč v prsih, katerega mnogi zdravniki niso mogli ozdraviti, dokler me srečen srečanji ni opozoril na Vaše čudežito zdravilo. Posiljite mi ... itd.

Mallenberg. Nad 20 let trpel sem na srčni bolezni, dokler nisem začel uživati sjevecih kapljic sv. Antonia. Prosim, da mi zopet posiljete ... itd. Johann Krantsch.

Naš urednik, ki je bil tudi v Ljubljani, se je moral vrniti domov čez Pontebo. Na tej progi nikakor ovin, kajti snega ni posebno veliko. V Ljubljani je pa vse dvakrat več nego na Trbižu. V Vidmu se kažejo edino le se sledovi snega, v Korminu pa ni cisto nič več. — Ako mislimo na velikanski razloček med Ljubljano in Gorico, tedaj se nam mora izviti iz prisij vsklik: "Živila Gorica, n a s a krasna Nizza!" V Gorici vse lepo in suho, v Ljubljani pa na metre visoko snega!

Zeleniški promet na Krasu je še dames zaprt. Na stotine delavcev pridno kida sneg, da za silo oprostite vsaj jeden tih. — V Ljubljani je silno veliko lujev, ki čakajo resitve; doktor ne more čakati, mora iti čez Pontebo v Trst. Kdor je namenjen v Reko, pa se ne more ganiti nikam.

Iz Trsta gre posta čez Pontebo na Dunaj in v druge krale. S koliko zamudo, to si laiko vsakdo misli, kajti v Vidmu ni niti ene poštene zveze.

Evo nov dokaz, kako potrebna je nova zeleniška zveza proti severju!

Reparski umor zaradi 1 gld 69 kr. V Lvovu je hišnik Gorcilo ubil hišno posestnico Kasprzykiewicz, pri kateri je svoj čas služil, in oropal 1 gld 69 kr. Policija je morila kaj drugo noč po storjenem umoru začila. Morila je izdal njegov lastni sinček.

Zrtve mraza. Iz Vratislava (glavno mesto pruske Silezije) došlo je včeraj to-le gajljivo brzovavo poročilo: Blizu mesta nashi so sedem mrtvih dekov, ki so zmrznili na poti iz sole. Ubogi otroci tiseči so se drug drugega, nekateri so bili objeti. Mnogo truda je stalo, dokler so ljudje ločili otrpla trupla.

Lakota v Italiji. — Po poročilih, ki prihajo iz Italije, ljudstvo od gajdu in mraza. Časopisi primašajo imena tako umrlih oseb. To se je zgodilo v Teranu. V Acerri pa se je ljudstvo uprlo radi deklade na žito ter sežgal občinsko knjižnico. Škode je do 10.000 hr. V Gaeti se tudi upirajo proti občinskim določbam. — Tako se torej godi v blaženi državi!

Znameniti zdgodovinar Cesare Canini je na smrtni posteli bolan v Milanu. Dne 4. t. m. je bil spovedan in obhajan.

Sneg v Italiji. — Časopisi v Italiji tožijo o silno gredih dnevnih. Sneg vse polno, mraza čez mero, kakoršnemu nismo vajeni v Gorici. Iz Siene, Copparo, Portoferrajo, Vicence in drugih mest smo slučajno čitali poročila, kakoršna prinašajo naši listi o zimi in snegu na.

Nova vinska pogodba med Italijo in Avstrijo — Kakor poročajo iz Rima,

Slovenci! Spominjajte se o vsaki prilikli šolske dece v „Sloginih“ zavodih.
